

Nr 109.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående provisoriskt lönetillägg åt vissa professorer m. fl.; given Stockholms slott den 29 februari 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Sam. Clason.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 februari 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Departementschefen, statsrådet CLASON anför härefter:

Vid anmälan den 2 januari 1924 av de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1924—1925 av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel berörde jag frågan om beredande av bättre avlöningsförmåner för vissa befattningshavare vid universiteten och andra med dem i viss mån jämförbara institutioner och läroanstalter. Jag yttrade därvid:

I den skrivelse av den 28 maj 1923, vari riksdagen anmälde sitt beslut om beredande av tillfälligt lönetillägg åt professorerna vid Uppsala och Lunds universitet och vissa med dem i lönehänseende jämställda vetenskapliga institutioner och läroanstalter, uttalade riksdagen bland annat sin förväntan, att förslag rörande definitiv löne reglering för dylika institutioner skulle fram-

*Angående
provisoriskt
lönetillägg å
vissa profes-
sorers m. fl.*

läggas till 1924 års riksdag. Emellertid har chefen för finansdepartementet förut i dag till statsrådsprotokollet över finansärenden framfört de skäl, som göra det nödvändigt att under förestående budgetår icke fortsätta det arbete, som under en följd av år pågått för genomförande, först för kommunikationsverken och sedermera för stora delar av den civila ävensom för den militära förvaltningen, av ett nytt lönesystem och en därpå grundad ny löneroglering. Trots detta skulle det synts mig synnerligen önskvärt att för innevarande riksdag framlagts förslag till definitiv löneroglering för åtminstone rikets universitet och högskolor ävensom andra med dem i viss mån jämförliga undervisningsanstalter och institutioner, och jag har i det längsta hoppats, att detta skulle blivit möjligt. Jag torde här icke behöva närmare betona alla de viktiga skäl, som skulle talat för en sådan åtgärd. Vad saken i dess allmänhet angår, skall här blott understrykas den betydelsefulla uppgift, som dessa anstalter hava att utföra genom sina åligganden såväl att utbilda blivande ämbetsmän i statens och kyrkans tjänst ävensom föregångsmän på andra viktiga samhällsområden som att överhuvud främja den högre vetenskapliga forskningens fortbestånd och utveckling i vårt land. För att åter nämna endast en detalj tillåter jag mig att erinra därom, att exempelvis universitetsprofessorerna och med dem likställda högskolelärare, ehuru de alltsedan år 1908 ansetts böra vara i lönehänseende likställda med till den så kallade rådsklassen hörande befattningshavare, numera, sedan löneroglering genomförts för de sistnämnda, kommit att trots de tillfälliga löneförbättringar, som under de senare åren i olika former kommit dem till del, stanna i en avsevärt lägre löneställning än tjänstemännen i rådsgraden. Och dock tala, om tillbörlig hänsyn toges till ett flertal med vetenskapsidkarens befordran förenade faktorer — den dyrbara utbildningen, den i regel sena befordringsåldern, osäkerheten om målet skall kunna nås och det faktum, att vägen dit icke, såsom i allmänhet inom den civila förvaltningen, går över lägre, fast avlönade poster — uppenbarligen starka skäl för att professorsavlöningen i stället borde sättas högre än rådsgradens.

Tyvärr hava emellertid de statsfinansiella förhållandena omöjliggjort ett framläggande för 1924 års riksdag av en tillfredsställande löneroglering för de nu ifrågakvarande vetenskapliga institutionerna och anstalterna. En depressionstid är självfallet en vansklig tid att i en sådan fråga vinna tillfyllestgörande resultat. Jag önskar också framhålla, att under de överläggningar i ärendet, som försiggått, det synts mig med fog kunna ifrågasättas, huruvida överhuvud en löneroglering för universiteten och jämförliga anstalter bör, åtminstone i allo, anpassas efter det från kommunikationsverkens område ursprungligen hämtade avlöningssystem, som för närvarande utmärker de senaste civila lönerogleringarna. De ändringsförslag beträffande sistnämnda system, vilka, såsom chefen för finansdepartementet erinrat, dels redan sett dagen, dels äro under utarbetande, göra det än mera vanskligt att på universiteten redan nu i den definitiva lönerogleringens form överföra sagda system.

Men om sålunda för ögonblicket denna utväg får anses utesluten, blir det så mycket nödvändigare att här vidtaga någon åtgärd, som är ägnad att avhjälpa åtminstone de väsentligaste olägenheterna. I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut anför, kommer jag att i det följande (punkt 224) taga hänsyn härtill vid beräkning av det anslag, som torde böra upptagas under åttonde huvudtiteln för beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

Med föranledande av vad jag sålunda senast yttrade hemställde jag vidare, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig löneförbättring under tiden 1 juli 1924—30 juni 1925 för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1924—1925 under åttonde huvudtiteln beräkna ett extra förslagsanslag till belopp av 1,950,000 kronor.

Denna min hemställan blev av Kungl. Maj:t bifallen. I detta sistnämnda belopp beräknades ingå *dels* en summa av 1,679,000 kronor, avseende den tillfälliga löneförbättring, som under en följd av år utgått till sådana under ecklesiastikdepartementet lydande befattningshavare, vilka icke kommit i åtnjutande av ny definitiv löneroglering, däribland jämväl professorerna vid universiteten och med dem i lönehänseende jämställda befattningshavare vid vetenskapliga institutioner, *dels ock* en summa av 271,000 kronor, avseende beredande åt sistnämnda professorer och med dem likställda befattningshavare av ett provisoriskt lönetillägg utöver ovanberörda tillfälliga löneförbättring. Det är i sistnämnda hänseende jag nu påkallar uppmärksamheten, och anhåller jag att härutinnan få anföra följande:

Vid 1923 års riksdag väcktes inom riksdagens båda kamrar två likalydande motioner, däri hemställdes, att riksdagen måtte för beredande under tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 av — utöver tillfällig löneförbättring — ett extra lönetillägg å 1,000 kronor åt en var av de ordinarie professorerna, överbibliotekarien och räntmästaren vid universiteten i Uppsala och Lund och karolinska institutet samt åt föreståndaren för statens institut för rasbiologi ävensom ett dylikt tillägg å 900 kronor åt e. o. professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1923—1924 uppföra *dels* under åttonde huvudtiteln ett extra anslag av 148,900 kronor, *dels ock* under elfte huvudtiteln ett extra anslag av 6,000 kronor.

I motiveringen till de väckta motionerna anfördes bland annat följande:

»Den 29 november 1921 avgav högskolornas lönerogleringskommitté betänkande och förslag angående löneroglering för befattningshavare vid universiteten och karolinska institutet. Detta förslag vilar på den grundsatsen, att professorer och övriga befattningshavare vid universiteten böra inordnas i det allmänna för befattningshavare vid statsdepartement och de centrala ämbetsverken fastställda avlöningsreglementet. Från denna utgångspunkt har kommittén föreslagit, att universitetsprofessorernas lön, i likhet med övriga till den s. k. rådsklassen hörande befattningshavares — med vilka professorerna alltsedan 1908 varit likställda — skulle bestämmas enligt lönegraden B 20, dock med den ändringen, att ortsgropperung efter G-grupp på grund av särskilda skäl skulle tillerkännas samtliga professorer vid universiteten och karolinska institutet.

I de utlåtanden, som av de akademiska myndigheterna avgåvos över nämnda kommittéförslag, framlade myndigheterna de bekymmer, med vilka universitetens lärare och tjänstemän på grund av alltför länge uppskjuten ny löneroglering och rådande dyrtid betraktade de ekonomiska förutsättningarna för deras egen existens och verksamhet. Därvid framlades de skäl,

som syntes tala för en snar, definitiv lönerегlerings genomförande, och de önskemål med avseende å en dylik, som ansetts böra framställas. Dessa önskemål gingo i sina minimikrav ut på ett tillstyrkande av ett reservationsvis inom kommittén framlagt yrkande om införande för universitetsprofessorerna av en ny lönegrad B 21 med i G-ort en begynnelseavlönning av 11,940 kronor och en slutavlönning av 12,900 kronor. Jämväl statskontoret framhöll, att hänsyn till den vetenskapliga forskningens bedrivande och universitetslärarkårens rekrytering, vilka skäl icke med samma styrka kunde beträffande andra befattningshavare återopas, syntes motivera professorernas placering i högre lönegrad än den 20:de. För detta ändamål tillstyrkte statskontoret tillskapande av en ny lönegrad med i G-ort en begynnelselön av 11,460 kronor och en slutavlönning av 12,900 kronor. Enligt statskontorets förslag skulle dock ortsgupperingsprincipen vinna tillämpning, innebärande för en professor i Uppsala lön av 10,980—12,420 kronor och för en professor i Lund lön av 10,740—12,180 kronor.

Av lönerегleringskommittén hade sålunda erkänts, att minst likställdhet med rådklassen och även en viss förmån därutöver (genom generell placering i G-grupp) utgjorde berättigade krav, och med hänsyn härtill hade kommitténs förslag liksom ock universitetens yrkanden formulerats. Man hade utan tvivel — ej minst från universitetens sida — väntat, att till innevarande års riksdag förslag av Kungl. Maj:t framlagts, avseende definitiv lönerегlering för universitetens lärare och tjänstemän och utformat i överensstämmelse med kommittéförslaget med de rättelser och förbättringar, som från universitetshåll framställts och motiverats. Tyvärr har det statsfinansiella läget icke ansetts medgiva framläggande av förslag till en dylik lönerегlering, ehuru dess behövlighet och brådskande art allmänt erkänts. Universitetsprofessorerna hava således att räkna med att ytterligare ett budgetår skall förflyta, innan en definitiv lönerегlering kan genomföras.»

I anledning härav beslöt riksdagen, vad angår åttonde huvudtiteln, att för beredande under tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 av — utöver tillfällig löneförbättring — ett tillfälligt lönetillägg å högst 600 kronor åt en var av de ordinarie professorerna vid universiteten i Uppsala och Lund och karolinska institutet samt föreståndaren för statens institut för rasbiologi och e. o. professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala ävensom, i den mån Kungl. Maj:t efter prövning funne sådan löneförbättring böra dem tillkomma, åt professorerna vid tekniska högskolan och intendenterna vid naturhistoriska riksmuseet för budgetåret 1923—1924 under nämnda huvudtitel anvisa ett extra anslag av 120,000 kronor.

I sin skrivelse i ämnet, nr 231, yttrade riksdagen i detta hänseende följande:

I de ifrågavarande motionerna har framhållits önskvärdheten av att för professorerna och vissa med dem likställda befattningshavare vid universiteten och karolinska institutet åstadkommes en utökning av eller ett tillägg till den tillfälliga löneförbättringen, varigenom för nästa budgetår och till dess den definitiva lönerегleringen för dessa befattningshavare kunde komma till stånd, desamma erhöle en ersättning, som åtminstone i någon avsevärd mån förbättrade deras löneinkomster.

Otvivelaktigt ter sig ställningen för ifrågavarande befattningshavare i löneavseende för närvarande ur flera synpunkter ogynnsam. Det synes riksdagen billigt, att åtminstone i en viss utsträckning gottgörelse lämnas dem

för det mindre tillfredsställande läge, vari de försatts genom att deras löner ännu icke blivit reglerade. Närmast avser riksdagen därvid de ordinarie professorerna vid universiteten, vilka hittills i fråga om avlöning varit fullt jämställda med de s. k. tredje gradens tjänstemän. Liknande synpunkter torde i stort sett kunna göras gällande beträffande professorerna vid karolinska institutet.

Motionärernas yrkande innebär — i vad detsamma avser åttonde huvudtiteln och således nu är föremål för behandling — att för budgetåret 1923—1924 ett ytterligare belopp av 1,000 kronor, utöver tillfälliga löneförbättringen, skulle utbetalas åt en var av de ordinarie professorerna, överbibliotekarien och räntmästaren vid universiteten i Uppsala och Lund och karolinska institutet samt åt föreståndaren för statens institut för rasbiologi ävensom ett belopp av 900 kronor åt e. o. professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala.

Ett så vidsträckt förslag har riksdagen icke ansett sig kunna bifalla. Med behjärtande av de i motionerna framhållna synpunkterna har riksdagen emellertid ansett sig böra medgiva, att till de ordinarie professorerna vid universiteten i Uppsala och Lund och karolinska institutet ävensom till föreståndaren för statens institut för rasbiologi samt åt e. o. professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala må för budgetåret 1923—1924, utöver den tillfälliga löneförbättringen, såsom tillfälligt lönetillägg utgå ett belopp av högst 600 kronor, att utbetalas efter de närmare grunder Kungl. Maj:t må äga bestämma. Det bör uppmärksammas, att det sålunda medgivna tillägget på intet sätt får bli prejudicerande för den löneställning, som vid en kommande lönereglering kan anses böra givas ifrågavarande befattningshavare.

Vid sin prövning av ärendet har riksdagen emellertid icke kunnat bortse ifrån att jämväl professorerna vid tekniska högskolan och intendenterna vid naturhistoriska riksmuseet, vilka hittills varit i lönehänseende likställda med universitetsprofessorerna, borde komma i åtnjutande av samma tillfälliga lönetillägg som dessa senare. Riksdagen har därför ansett, att bemyndigande bör lämnas Kungl. Maj:t att utsträcka rätten att komma i åtnjutande av dylikt lönetillägg jämväl till dessa nu nämnda befattningshavare.

Riksdagen har icke förbisett, att på grund av den begränsade omfattning, som med hänsyn till den form, vari frågan framkommit, måst givas ifrågavarande bemyndigande, gottgörelsen ingalunda kommer alla dem till del, som blivit försatta i ett mindre förmånligt läge genom att löneregleringen för universiteten och vissa med dem i löneavseende jämställda vetenskapliga institutioner och läroanstalter icke hunnit genomföras. Att märka är härvid emellertid, att för de lägst avlönade befattningshavarna vid dessa inrättningar dylik ersättning i annan ordning föreslagits genom Kungl. Maj:ts proposition, nr 138, angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Riksdagen vill också framhålla, att den nu av riksdagen på föranledande av enskilda motioner vidtagna åtgärden är av endast provisorisk natur i avvaktan på genomförandet av en definitiv lönereglering. I detta hänseende anser sig riksdagen emellertid böra uttala en bestämd förväntan, att förslag rörande dylik lönereglering för ifrågavarande institutioner framlägges till nästkommande års riksdag.

Beträffande själva anslagsbeloppet har riksdagen, även med tagen hänsyn till den av riksdagen medgivna befogenheten för Kungl. Maj:t att ut-

sträcka rätten till ifrågavarande lönetillägg jämväl till ovan särskilt nämnda befattningshavare, ansett detta böra bestämmas till 120,000 kronor, vilket belopp riksdagen ansett böra såsom extra anslag uppföras under riksstatens åttonde huvudtitel.

I avseende å innehavarna av de under elfte huvudtiteln uppförda professurerna förklarade sig riksdagen, på sätt framgår av dess skrivelse nr 266, finna desamma böra komma i åtnjutande av samma lönetillägg som övriga professorer vid universiteten och karolinska institutet, och medgav riksdagen, att till innehavare av personlig professur vid universiteten i Uppsala och Lund samt vid karolinska institutet finge, utöver tillfällig löneförbättring, under budgetåret 1923—1924 från allmänna indragningsstaten utgå tillfälligt lönetillägg med högst 600 kronor.

Genom beslut den 15 juni 1923 förordnade Kungl. Maj:t, att en var av de ordinarie professorerna vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet, föreståndaren för statens institut för rasbiologi och extra ordinarie professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala ävensom en var av professorerna vid tekniska högskolan samt intendenterna vid naturhistoriska riksmuseet skulle för tiden den 1 juli 1923 —den 30 juni 1924 komma i åtnjutande av — utöver tillfällig löneförbättring — ett tillfälligt lönetillägg å högst 600 kronor, varjämte Kungl. Maj:t av det utav riksdagen beviljade anslaget å 120,000 kronor ställde till förfogande av det större akademiska konsistoriet i Uppsala högst 39,000 kronor, det större akademiska konsistoriet i Lund högst 34,200 kronor, lärarkollegiet vid karolinska institutet högst 12,600 kronor, styrelsen för institutet för rasbiologi högst 600 kronor, styrelsen för tekniska högskolan högst 20,400 kronor samt vetenskapsakademien högst 4,800 kronor. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att beträffande ifrågavarande tillfälliga lönetillägg, varav 400 kronor skulle anses motsvara lön och 200 kronor tjänstgöringspenningar, skulle i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som för budgetåret 1923—1924 av Kungl. Maj:t utfärdats ifråga om tillfällig löneförbättring åt viss personal inom den civila statsförvaltningen. Enahanda bestämmelser meddelades genom beslut samma dag beträffande innehavarna av de under indragningsstaten uppförda personliga professurerna vid universiteten och karolinska institutet.

Departementschefen.

Jag har i det föregående angivit de omständigheter, som nödgat mig avstå från tanken på att nu framlägga förslag om en ny definitiv lönereglering för befattningshavarna vid universiteten och karolinska institutet. Såsom framgår av vad jag förut erinrat, har det därför blivit så mycket mer nödvändigt att söka vidtaga provisoriska åtgärder att avhjälpa de väsentligaste olägenheterna. Jag vill därvid uttala den livliga förhoppningen, att ett definitivt förslag på området skall kunna föreläggas nästkommande riksdag. I

avseende åter å den formella anordningen av de nu ifrågasatta provisoriska åtgärderna har den utvägen syns mig vara den mest praktiska, att den hitillsvarande tillfälliga löneförbättringen, varom på förslag av statsrådet och chefen för finansdepartementet framställning för budgetåret 1924—1925 till riksdagen denna dag avlåtits, lämnas i nu förevarande sammanhang orubbad och att, i anslutning till vad riksdagen för universitetsprofessorerna för budgetåret 1923—1924 beviljat, ett provisoriskt lönetillägg kommer att till vissa befattningshavare utgå utöver sagda tillfälliga löneförbättring.

Beträffande spørsmålet, i vilken utsträckning detta provisoriska lönetillägg synes böra utgå eller, närmare sagt, vilka grupper som därav synas mig böra komma i åtnjutande och till vilket belopp detta tillägg skäligen torde böra utmätas, ber jag att få anföra följande.

För *ordinarie universitetsprofessorer och vissa med dem i lönehänseende likställda befattningshavare* utgår enligt riksdagens beslut för innevarande budgetår sagda tillägg med högst 600 kronor. Då detta belopp synes mig otillfredsställande, när det gällt bereda professorerna vederbörlig kompensation för uppskovet med den definitiva löneregleringen, har jag ansett mig böra närmare undersöka, huruvida och i vilken utsträckning en höjning av nämnda belopp skall kunna åstadkommas, utan att den definitiva löneregleringen därigenom föregripes. Jag vill då erinra därom, att högskolornas löneregleringskommitté, som utgått från att professorer och övriga befattningshavare vid universiteten skola inordnas under det för den allmänna civilförvaltningen gällande avlöningsreglementet, föreslagit, att universitetsprofessors lön, i likhet med övriga till den så kallade rådsgraden hörande befattningshavares, skulle bestämmas enligt lönegraden B 20, dock med den ändring, att ortsguppering efter G-grupp på grund av särskilda skäl skulle tillerkännas samtliga professorer vid universiteten och karolinska institutet. Såväl reservationsvis inom kommittén som i de över kommittéförslaget avgivna utlåtandena har yrkats på en högre placering i lönehänseende för universitetsprofessor. Såsom jag den 2 januari 1924 uttalat, skulle jag för min del finna goda skäl tala för att vid en definitiv lönereglering gå utöver kommittémajoritetens förslag. Då emellertid riksdagen vid behandlingen av denna fråga förlidet år uttalat sig mot att vid bestämmande av det då givna extra lönetillägget ett för framtiden prejudicerande beslut komme till stånd, finner jag mig för närvarande böra stanna inom sagda ram och sålunda utgå från kommittémajoritetens förslag. Detta innebär för professor en avlöning i lägsta lönegrad med 10,500 kronor och i högsta lönegrad, d. v. s. efter nio års tjänstgöring, med 11,940 kronor. Sagda siffror böra sålunda utgöra den maximigräns, intill vilken professors avlöningsförmåner inclusive det extra tillägg, varom nu är fråga, för närvarande böra beräknas. Hänsyn bör emellertid härvid tagas till grunderna för dyrtidstilläggens utgående, vilka äro olika för befattningshavare vid reglerade och vid oreglerade verk. Förhållandet i lönehänseende mellan professor och byråchef i reglerat verk torde

lämpligast åskådliggöras genom följande tablå, i vilken dyrtidstillägget beräknats efter det av Kungl. Maj:t till innevarande riksdag framlagda förslaget rörande dylika tillägg för budgetåret 1924—1925:

Befattningshavare	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Dyrtids-tillägg	Summa
<i>Professor:</i>					
Begynnelselön	7,500		1,000	2,574	11,074
Slutlön	7,500	600	1,000	2,574	11,674
<i>Byråchef i reglerat verk:</i>					
Begynnelselön	10,500			1,536	12,036
Slutlön	11,940			1,536	13,476

Såsom härav framgår, utgör skillnaden mellan begynnelselönerna för berörda personalgrupper 962 kronor och mellan slutlönerna 1,802 kronor. Med dessa belopp anser jag, att man i förevarande avseende nu har att räkna, varvid dock en mindre reducering torde böra äga rum. Jag är böjd förorda, att det provisoriska tillägget utgår med 900 kronor för professor, som äger intill tio sådana tjänstår, som pläga berättiga till åtnjutande av ålders-tillägg, samt med 1,800 kronor för professor, som äger tio eller flera dylika tjänstår, allt för år räknat. I stället för av löneruleringskommittén föreslagna nio år för uppnående av högsta lönegrad har jag funnit ett bestämmande av tio år i berörda hänseende vara att föredraga såsom mer överensstämmande med nuvarande avlöningvillkor. Något föregripande av en definitiv reglering behöver en dylik anordning uppenbarligen icke innebära. Givetvis böra å professorernas sålunda förbättrade avlöningsförmåner, såsom framgår av det sagda, dyrtidstillägg beräknas efter de förmånligare grunder, som föreslagits gälla för oregrerade verk. Äger vederbörande den 1 januari 1924 fulla tio sådana tjänstår, som nyss angivits, må han från och med den 1 juli 1924 erhålla det högre tillägget, men uppnås sagda antal tjänstår först med utgången av år 1924, må han från och med den 1 januari 1925 vara berättigad till nämnda högre tillägg.

I anslutning härtill skulle avlöningsförmånerna för universitetsprofessor under budgetåret 1924—1925 bliva följande:

	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Provisoriskt löne-tillägg	Dyrtids-tillägg	Summa
Begynnelselön	7,500	—	1,000	900	2,574	11,974
Lön efter 5 år	7,500	600	1,000	900	2,574	12,574
Lön efter 10 år	7,500	600	1,000	1,800	2,574	13,474

Vad jag nu angivit anser jag böra gälla universitetsprofessor med veder- tagen professorsavlöning ävensom sådan befattningshavare, som för när- varande är i lönehänseende med professor likställd. Härmed avser jag chefen för statens rasbiologiska institut, professor vid tekniska högskolan samt intendent vid naturhistoriska riksmuseet. Till frågan om lönetillägg till överbibliotekarierna och akademiräntmästarna vid universiteten i Upp- sala och Lund återkommer jag i det följande.

Vid universiteten finnas emellertid vissa professorsbefattningar, i avseende å vilka särskilda förhållanden äro rådande, och vid vilka jag därför anser mig böra något dröja.

Detta gäller först *professorerna i praktisk teologi vid universiteten i Upp- sala och Lund*, vilka båda äro domprostar och kyrkoherdar i vederbörande domkyrkoförsamlingar. I Uppsala uppbär domprosten-professorn en honom enligt gällande lag och löneregleringsresolution tillförsäkrad kontant avlöning av tillhoppa 10,000 kronor, varjämte han är berättigad till fri bostad, tillfällig löneförbättring enligt de för präster i nyreglerade pastorat gällande grunder samt dyrtidstillägg; i avseende å sammansättningen av denna avlöning till- låter jag mig hänvisa till Kungl. Maj:ts proposition nr 202 till 1923 års riksdag. Rätt till ålderstillägg i likhet med vanlig universitetsprofessor tillkommer icke domprosten. Bortser jag från dyrtidstillägg, skulle enligt mitt ovan angivna förslag vanlig universitetsprofessor komma upp till en löneinkomst av i be- gynnelsen 9,400 kronor, efter 5 år 10,000 kronor och efter 10 år 10,900 kronor. Då domprosten i Uppsala i egenskap av kyrkoherde i nyreglerat pastorat är berättigad att utöver sin kontanta lön å 10,000 kronor komma i åtnju- tande av tillfällig löneförbättring, vilken liksom under nu löpande ecklesia- stikår torde kunna beräknas till 800 kronor, skulle han, först då han är i besittning av tio för ålderstillägg beräkneliga tjänstår, komma i en i förhål- lande till motsvarande professor ofördelaktig löneställning. Då denna even- tualitet nu icke är för handen, finner jag mig kunna bortse från något pro- visoriskt lönetillägg för domprosten i Uppsala. För domprosten-professorn i Lund har ny lönereglering ännu icke trätt i kraft. Enligt universi- tetets stat uppbär han ett arvode av 3,480 kronor; härtill kommer be- hållen inkomst av prebendepastorat, vilken beräknats uppgå till 10,264 kronor (se den så kallade Skånekommitténs betänkande med förslag till upphävande av prebendeinstitutionen, sid. 33). De sammanlagda löneinkomsterna uppgå följaktligen till 13,744 kronor; rätt till ålderstillägg eller till tillfällig löne- förbättring i likhet med vanlig universitetsprofessor äger ej domprosten i Lund. Något lönetillägg av det slag, varom nu är tal, synes vid anförda förhållanden icke böra ifrågakomma beträffande sistnämnde befattningshavare.

Enligt riksdagens beslut kom *extra ordinarie professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala* i åtnjutande av tillfälligt löne- tillägg å 600 kronor för budgetåret 1923—1924. I avseende å denna be- fattning vill jag erinra om följande. Före 1908 års lönereglering för uni-

versitetet funnos, bland annat, en extra ordinarie professorsbefattning i anatomi, med tjänstgöringsskyldighet för innehavaren såsom prosektor, samt en extra ordinarie professur i medicinsk och fysiologisk kemi. För en var av dessa extra ordinarie professorer var i staten upptagen en avlöning av 4,500 kronor samt 6 famnar ved, värderade till 90 kronor, jämte rätt till två ålderstillägg à 500 kronor. Den förra av dessa ansågs vid löneregleringen böra i staten ersättas med vad den i själva verket innebar, en prosektorsbefattning. Den dåvarande innehavaren av sagda extra ordinarie professur O. M. Ramström, vilken förklarade sig villig övergå från extra ordinarie professorsbefattningen till prosektorstjänsten, kom vid löneregleringen i åtnjutande av sedvanlig prosektorsavlöning, 5,600 kronor, jämte rätt till två ålderstillägg à 500 kronor, samt därutöver ett personligt lönetillägg å 400 kronor från allmänna indragningsstaten. Den extra ordinarie professuren i medicinsk och fysiologisk kemi, vilken då liksom nu innehades av greve C. T. Mörner, ansågs däremot icke kunna indragas, utan att fakultetens arbetskrafter på annat sätt förstärktes. Det befanns, att med berörda professors ombildning borde anstå i avbidan på behörig utredning i nämnda hänseende, vadan densamma fick kvarstå i staten, men skulle i händelse av ledighet professuren icke återbesättas. Greve Mörner bibehölls vid löneregleringen vid sin förutvarande lön sådan extra ordinarie professor, 4,500 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor samt dessutom 6 famnar ved, värderade till 90 kronor, men erhöll därutöver från allmänna indragningsstaten ett personligt lönetillägg av 1,410 kronor. Ramström och greve Mörner blevo sålunda, i likhet med vad förhållandet var före år 1908, i avlöningshänseende likställda jämväl efter löneregleringen nämnda år. Häri skedde emellertid en mindre jämkning därigenom att tillfällig löneförbättring under de senaste åren, jämlikt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen, utgått med 950 kronor till Ramström och 900 kronor till greve Mörner.

Den tidigare likställigheten i avlöningsavseende mellan ifrågavarande två befattningshavare är återställd i högskolornas löneregleringskommittés förslag till lönereglering för universitetet. Kommitténs förslag innebär, att en var av Ramström och greve Mörner skall komma i åtnjutande av avlöning efter lönegraden B 16 — d. v. s. efter ortgruppen E, till vilken Uppsala stad för närvarande är hänförd, en begynnelselön av 8,100 kronor och en slutlön av 9,540 kronor — samt dessutom från allmänna indragningsstaten ett avlöningstillskott av 480 kronor.

Det synes mig uppenbart, att bemälda två befattningshavare även böra likställas, då det gäller tillmätande av det provisoriska lönetillägg, varom nu är fråga. Enligt min mening har dessutom en orättvisa vederfarits Ramström därigenom, att han icke kom i åtnjutande av ett lönetillägg för budgetåret 1923—1924 i likhet med vad fallet var beträffande greve Mörner. Framställning härom gjordes, sedan riksdagsbeslutet i fråga tillkommit, av Ramström, vilken framställning tillstyrktes av samtliga myndigheter, men med hänsyn

till ordalydelsen i riksdagens beslut kunde denna förmån ej beredas honom. Jag anser det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att ett sådant tillägg å 600 kronor må för nämnda budgetår retroaktivt utgå till Ramström, och framlägger jag i det följande förslag i detta hänseende.

Vid bedömande av storleken av det lönetillägg, som för budgetåret 1924—1925 bör utgå till nu senast bemälda befattningshavare synes man mig böra utgå från siffrorna i följande tablå:

	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Personligt löne-tillägg	Dyrtids-tillägg	Summa
<i>Nuvarande avlöning:</i>						
Greve Mörner	4,590	1,000	900	1,410	2,574	10,474
Ramström	5,600	1,000	950	400	2,574	10,524
<i>Löneregleringskommitténs förslag:</i>						
Slutlön	9,540			480	1,536	11,556

Dyrtidstillägget i denna tablå är i likhet med vad som skett beträffande de ordinarie professorerna beräknat efter de grunder, som föreslagits skola gälla för budgetåret 1924—1925. Skillnaden mellan nu utgående totalavlöningar och avlöningarna efter löneregleringskommitténs förslag skulle sålunda uppgå till 1,082 kronor för greve Mörner och 1,032 kronor för Ramström. Jag anser, att det provisoriska lönetillägg, varom är fråga, bör utgå till greve Mörner med 1,020 kronor och till Ramström med 970 kronor, varjämte, såsom jag nyss anfört, till sistnämnde befattningshavare bör för budgetåret 1923—1924 utgå retroaktivt ett dylikt tillägg med 600 kronor.

Då såväl greve Mörner som Ramström äro i besittning av tio för ålders-tillägg beräkneliga tjänstår, skulle enligt mitt förslag avlöningsförmånerna för dem under budgetåret 1924—1925 ställa sig på följande sätt:

	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Personligt löne-tillägg	Provisoriskt löne-tillägg	Dyrtids-tillägg	Summa
Greve Mörner,	4,590	1,000	900	1,410	1,020	2,574	11,494
Ramström . . .	5,600	1,000	950	400	970	2,574	11,494

Överbibliotekarierna vid universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund ävensom akademiräntmästarna hava av ålder varit i lönehänseende likställda med professorerna. Högskolornas löneregleringskommitté har för dem föreslagit en placering i lönegraden B 20, dock med vanlig tillämpning av ortsgupperingen, vilket medför för vederbörande befattningshavare i Uppsala en begynnelselöns av 10,020 kronor och en slutlön av 11,460 kronor och för vederbörande i Lund en begynnelselöns av 9,780 kronor och en slutlön av 11,220 kronor. Jag kan ej finna några bärande skäl förefinnas att i nu förevarande samman-

hang utesluta dessa befattningshavare från den förmån, varom nu är fråga. Den betydelse dessa befattningar var och en på sitt område äga för det vetenskapliga arbetet vid universitetet och universitetets allmänna förkovran, utgör enligt min mening en tillfyllestgörande motivering för ett bibehållande av likställigheten i lönehänseende med universitetsprofessorerna. Jag anser följaktligen såväl överbibliotekarierna som akademiräntmästarna böra bliva delaktiga av det provisoriska lönetillägget.

I avseende å beloppet av detta lönetillägg, synes mig detsamma — då det såsom jag ovan antytt gäller att undvika ett föregripande av den definitiva löneregleringen — böra bedömas med utgångspunkt från siffrorna i följande tablå.

	Avlöning enligt stat	Ålders- tillägg	Tillfällig löneför- bättring	Dyrtids- tillägg	Summa
Överbibliotekarie och akademiräntmästare:					
<i>Nuvarande avlöning:</i>					
Begynnelselön	7,500		1,000	2,574	11,074
Slutlön	7,500	600	1,000	2,574	11,674
<i>Löneregeringskommitténs förslag:</i>					
Uppsala:					
Begynnelselön	10,020			1,536	11,556
Slutlön	11,460			1,536	12,996
Lund:					
Begynnelselön	9,780			1,536	11,316
Slutlön	11,220			1,536	12,756

Såsom härav framgår, utgör skillnaden mellan nuvarande och föreslagen totalavlöning för befattningshavare i Uppsala beträffande begynnelselönen 482 kronor och beträffande slutlönen 1,322 kronor samt för befattningshavare i Lund beträffande begynnelselönen 242 kronor och i fråga om slutlönen 1,082 kronor. I huvudsaklig anslutning härtill tillstyrker jag, att det provisoriska lönetillägget må, vad angår överbibliotekarie och akademiräntmästare i Uppsala, utgå med 450 kronor för befattningshavare, som äger intill tio sådana tjänstår, som pläga berättiga till åtnjutande av ålderstillägg, och med 1,200 kronor för befattningshavare, som äger tio eller flera dylika tjänstår, samt i fråga om motsvarande tjänst innehavare i Lund utgå med respektive 210 kronor och 1,020 kronor, allt för år räknat.

Avlöningsförmånerna för nu bemälda befattningshavare skulle alltså för budgetåret 1924—1925 bliva följande:

	Avlöning enligt stat	Ålders- tillägg	Tillfällig löneför- bättring	Proviso- riskt löne- tillägg	Dyrtids- tillägg	Summa
<i>i Uppsala:</i>						
Begynnelselön	7,500	—	1,000	450	2,574	11,524
Lön efter 5 år	7,500	600	1,000	450	2,574	12,124
Lön efter 10 år	7,500	600	1,000	1,200	2,574	12,874
<i>i Lund:</i>						
Begynnelselön	7,500	—	1,000	210	2,574	11,284
Lön efter 5 år	7,500	600	1,000	210	2,574	11,884
Lön efter 10 år	7,500	600	1,000	1,020	2,574	12,694

I detta sammanhang vill jag erinra om en till Kungl. Maj:t ingiven framställning angående *s. k. övergångsavlöning åt professorn vid karolinska institutet B. Gadelius*. Bemälda professor åtnjuter avlöning dels såsom överläkare vid Stockholms hospital, dels såsom professor i psykiatri vid karolinska institutet. Före år 1923 uppbar Gadelius i sistnämnda egenskap en avlöning av 4,000 kronor, därav 3,000 kronor lön, som utbetalades månadsvis i förskott, och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar, vilka utbetalades månadsvis i efterskott. Vid 1922 års riksdag reglerades hans avlöningsförmåner, därvid på överläkarbefattningen det för civilförvaltningen gällande avlöningsreglementet kom att tillämpas och professorsavlöningen förvandlades till ett arvode å 3,000 kronor. Med hänsyn till den i avlöningsreglementet förutsatta efterskottsutbetalningen av avlöningen i stället för förutvarande partiella förskottsutbetalning medgavs Gadelius jämlikt riksdagens beslut i hans egenskap av överläkare rätt att vid ingången av januari 1923 i förskott uppbära ett belopp, motsvarande den lön, han i förskott skulle hava uppburit, därest förutvarande avlöningsbestämmelser gällt. En motsvarande bestämmelse gavs icke beträffande avlöningen såsom professor, vilken såsom arvode kom att utbetalas helt i efterskott, och i anledning härav har Gadelius anhållit om rätt för honom att för januari 1923 uppbära den del av professorsavlöningen, han skulle erhållit, därest förutvarande avlöningsbestämmelser för professuren varit gällande. Det belopp, varom fråga är, belöper sig till 250 kronor. Denna framställning har av statskontoret avstyrkts, varemot allmänna civilförvaltningens lönenämnd funnit starka billighetsskäl tala för bifall till ansökningen. För egen del har jag funnit skäl föreligga att tillstyrka densamma, och synes mig det erforderliga beloppet kunna anvisas från åttonde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Därest någon erinran från riksdagens sida icke göres mot en dylik anordning, har jag för avsikt att framdeles inför Kungl. Maj:t återupptaga denna fråga.

Tager jag nu i betraktande, hur *kostnaderna* skulle ställa sig vid ett bifall till mitt ovan skisserade förslag, räknar jag härvid med följande siffror:

184 ordinarie professorer (universiteten i Uppsala och Lund, karolinska institutet, rasbiologiska institutet, naturhistoriska riksmuseet och tekniska högskolan) förslagsvis	kronor 255,600: —
E. o. professorerna greve Mörner och Ramström	» 2,580: —
Överbibliotekarierna och akademiräntmästarna i Uppsala och Lund förslagsvis	» 2,100: —
	<hr/>
	Summa kronor 260,280: —

Härtill kommer kostnaden för lönetillägg åt innehavarna av de under allmänna indragningsstaten uppförda personliga professurerna, förslagsvis beräknad till 10,000 kronor. Att för detta ändamål uppföra särskilt anslag under elfte huvudtiteln eller öka förslagsanslaget under allmänna indragningsstaten synes mig icke erforderligt, utan torde riksdagens medgivande bära inhämtas, att ifrågasättande lönetillägg må från allmänna indragningsstaten utgå till innehavarna av de personliga professurerna efter samma grunder som beträffande ordinarie professorer.

Jag vill erinra därom, att bland ovan angivna 184 ordinarie professurer icke är inräknad innehavaren av Oscar Ekmans professur i ortopedi vid karolinska institutet. Med årsräntan av det till denna professur donerade kapitalet har hittills bestritts ordinarie avlöning (7,500 kronor) och tillfällig löneförbättring (1,000 kronor), men icke därå utgående dyrtidstillägg; för vilket sistnämnda ändamål statsmedel tagits i anspråk. Då nu, efter vad jag inhämtat, årsräntan i sig inrymmer möjlighet till utgående därur av jämväl det provisoriska lönetillägg, varav denne professor i likhet med övriga professorer bör komma i åtnjutande, har vid ovanberörda beräkning vederbörlig hänsyn tagits till sistnämnda förhållande.

Enligt 1923 års riksdags beslut blevo allenast de ordinarie professorerna delaktiga av det då medgivna lönetillägget. Jag har funnit skäl förefinnas att ifrågasätta en utsträckt tillämpning av denna förmån till jämväl vissa andra befattningshavare vid universiteten. De, som därvid synas mig bära i främsta rummet komma i betraktande, äro *laboratorerna och med dem jämförliga befattningshavare*. Kompetensfordringarna på dessa tjänster äro relativt höga, och med hänsyn till den betydelsefulla del deras innehavare taga i den akademiska undervisningen och det vetenskapliga arbetet vid universiteten, finner jag fullt fog för att i nu förevarande sammanhang medtaga detsamma. Ej minst ledes jag härvid också av den förhållandevis låga — för vissa laboratorer osedvanligt låga — avlöning, som för närvarande är dem beskärd.

Beträffande bedömande av storleken av det lönetillägg, som bör utgå till

senast omförmälda befattningshavare, tillåter jag mig först hänvisa till efterföljande tablå, där dels nuvarande avlöningsförmåner äro upptagna, dels ock de av högskolans löneregringskommitté föreslagna lönerna äro angivna. Sistnämnda kommitté har föreslagit, att samtliga laboratorer skola hänföras till lönegraden B 16; med tillämpning av den i det föreslagna avlöningssystemet ingående ortsgupperingen skulle alltså till siffran olika lönebelopp utgå till laboratorerna och med dem likställda vid olika universitet.

	Avlöning enligt stat	Ålders- tillägg	Tillfällig löneför- bättring	Dyrtids- tillägg	Summa
<i>Nuvarande avlöning:</i>					
Laborator och prosektor inom medicinsk fakultet					
begynnelselön	5,600	—	950	2,161	8,711
slutlön	5,600	1,000	950	2,491	10,041
Laborator inom filosofisk fakul- tet, observator, föreståndaren för Lunds universitets entomo- logiska institution					
begynnelselön	4,500	—	900	1,782	7,182
slutlön	4,500	1,000	900	2,112	8,512
<i>Löneregringskommitténs förslag:</i>					
vid universitetet i Uppsala					
begynnelselön	8,100	—	—	1,296	9,396
slutlön	9,540	—	—	1,526	11,066
vid universitetet i Lund					
begynnelselön	7,860	—	—	1,257	9,117
slutlön	9,300	—	—	1,488	10,788
vid karolinska institutet					
begynnelselön	8,580	—	—	1,372	9,952
slutlön	10,020	—	—	1,536	11,556

För att förebygga ett föregripande av den definitiva löneregringen synes man vara nödsakad räkna med olika belopp vid de tre högskolorna. Laboratorerna inom de filosofiska fakulteterna hava visserligen av löneregringskommittén föreslagits bliva i lönehänseende likställda med motsvarande befattningshavare i de medicinska fakulteterna, men har jag icke funnit skäl förefinnas att nu taga ställning till denna fråga, utan synes mig beträffande nu ifrågasatt provisoriskt lönetillägg samma belopp böra ifrågakomma för samtliga laboratorer, därvid till utgångspunkt bör tagas förhållandet mellan nuvarande och föreslagen lön för de medicinska laboratorerna.

Vidare har jag icke funnit skäligt att beträffande nu förevarande befattningshavare räkna med olika belopp allt efter vederbörandes tjänstålder. Jag har funnit mig böra taga hänsyn endast till relationen emellan begyn-

nelselönerna. Då dessutom i samtliga fall maximigränsen för dyrtidstillägg icke uppnås, har hänsyn vidare måst tagas därtill, att genom ökning av nuvarande avlöning inclusive tillfällig löneförbättring med ett eventuellt provisoriskt lönetillägg icke den sammanlagda avlöningen jämte dyrtidstillägg kommer att överskrida den av kommittén föreslagna avlöningen jämte dyrtidstillägg. I anslutning härtill har jag kommit till följande siffror, nämligen 510 kronor för laborator och med honom likställd befattningshavare i Uppsala, samt 300 kronor, respektive 900 kronor för motsvarande tjänstnehavare i Lund samt vid karolinska institutet.

I anslutning härtill skulle avlöningsförmånerna för laboratorer m. fl. under budgetåret 1924—1925 bliva följande:

	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Provisoriskt lönetillägg	Dyrtidstillägg	Summa
Laborator och prosector inom medicinsk fakultet:						
<i>i Uppsala:</i>						
Begynnelselön	5,600	—	950	510	2,329	9,389
Slutlön	5,600	1,000	950	510	2,574	10,634
<i>i Lund:</i>						
Begynnelselön	5,600	—	950	300	2,260	9,110
Slutlön	5,600	1,000	950	300	2,574	10,424
<i>i Stockholm:</i>						
Begynnelselön	5,600	—	950	900	2,458	9,908
Slutlön	5,600	1,000	950	900	2,574	11,024
—						
Laborator och med sådan likställd befattningshavare inom filosofisk fakultet:						
<i>i Uppsala:</i>						
Begynnelselön	4,500	—	900	510	1,950	7,860
Slutlön	4,500	1,000	900	510	2,280	9,190
<i>i Lund:</i>						
Begynnelselön	4,500	—	900	300	1,881	7,581
Slutlön	4,500	1,000	900	300	2,211	8,911

Jämväl för en annan kategori befattningshavare anser jag mig böra i detta sammanhang påkalla uppmärksamheten. Det är professorerna vid Chalmers tekniska institut och med dem i avlöningshänseende likställda, det vill säga professorn i arkitektur vid konsthögskolan, professorerna vid farmaceutiska institutet och överlärarna vid gymnastiska centralinstitutet. Från Chalmers tekniska institut har till Kungl. Maj:t framställning inkommit om beredande

av ett tillfälligt lönetillägg åt professorerna därstädes. Jag har också funnit starka skäl tala för att i nu förevarande sammanhang medtaga nu senast omförmälda grupp av professorer och med dem likställda.

Nuvarande och av högskolornas löneregleringskommitté föreslagna avlöningsförmåner framgå av följande tablå. I löneregleringsförslaget äro nu ifrågasvarande befattningshavare hänförliga till lönegraden B 18, varvid jämväl ortsgupperingsprincipen skulle komma till tillämpning. Därvid må dock erinras, att kommittén för professorn i arkitektur vid konsthögskolan föreslagit placering i lönegraden B 20; i nu förevarande sammanhang har jag emellertid ansett mig böra utgå från en placering i B 18 av samtliga nu ifrågasvarande befattningshavare.

	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Dyrtids-tillägg	Summa
<i>Nuvarande avlöning:</i>					
begynnelselönen	6,400	—	1,000	2,442	9,842
slutlönen	6,400	600	1,000	2,574	10,574
<i>Löneregleringskommitténs förslag:</i>					
<i>i Stockholm</i>					
begynnelselönen	9,540	—	—	1,526	11,066
slutlönen	10,980	—	—	1,536	12,516
<i>i Göteborg</i>					
begynnelselönen	9,300	—	—	1,488	10,788
slutlönen	10,740	—	—	1,536	12,276

I anslutning till vad jag i tillämpliga delar ovan anført beträffande laboratorerna vid universiteten tillstyrker jag, att det provisoriska lönetillägget till nu förevarande professor och överlärare i Stockholm må utgå med 1,020 kronor och till professor i Göteborg med 810 kronor.

Avlöningsförmånerna för senast bemälda befattningshavare skulle sålunda för budgetåret 1924—1925 bliva följande:

	Avlöning enligt stat	Ålders-tillägg	Tillfällig löneförbättring	Provisoriskt lönetillägg	Dyrtids-tillägg	Summa
<i>i Stockholm:</i>						
Begynnelselönen	6,400	—	1,000	1,020	2,574	10,994
Slutlönen	6,400	600	1,000	1,020	2,574	11,594
<i>i Göteborg:</i>						
Begynnelselönen	6,400	—	1,000	810	2,574	10,784
Slutlönen	6,400	600	1,000	810	2,574	11,384

Kostnaderna för ett provisoriskt lönetillägg till senast berörda personalgrupper kunna beräknas till följande belopp:

Laboratorer m. fl.	kronor	7,000:—
Professorer vid Chalmers tekniska institut m. fl.	»	16,000:—
	Summa kronor	23,000:—

Lägges härtill det för de ordinarie professorerna vid universiteten m. fl. ovan angivna beloppet av 260,280 kronor, erhålles en totalsumma av 283,280 kronor, vilken synes mig, avrundad till 283,000 kronor, böra erhålla karaktär av förslagsanslag. Jag vill erinra om att i statsverkspropositionen för ändamålet beräknats 271,000 kronor. Enligt vad jag inhämtat av chefen för finansdepartementet lära medel för täckande av skillnaden mellan nämnda två belopp, uppgående till 12,000 kronor, kunna beredas å budgeten.

I avseende å grunderna för utgående av det nu ifrågasatta lönetillägget synes mig allenast böra föreskrivas, att $\frac{2}{3}$ skola betraktas såsom lön och $\frac{1}{3}$ såsom tjänstgöringspenningar och att i övrigt i tillämpliga delar skall gälla vad som kan komma att föreskrivas ifråga om utgående av tillfällig löneförbättring för budgetåret 1924—1925.

Till sist vill jag i detta sammanhang framhålla, att jag gärna skulle hava sett, att delaktigheten av det nu ifrågasatta tillfälliga lönetillägget blivit utsträckt jämväl till andra personalgrupper. Jag tänker därvid närmast på de vid universitetsbiblioteken och vid universitetens kanslier ock drätselverk anställda befattningshavarna. Framställning i detta syfte har ock gjorts från befattningshavare vid Uppsala universitet. Att så emellertid nu ej skett beror företrädesvis på följande omständighet. Det löneregleringsförslag, jag i avseende å professorerna och laboratorerna uppställt såsom maximigräns för det nu ifrågasatta tillägget, förutsätter för tjänstemännen vid universitetsbiblioteken och universitetsförvaltningen en utsträckning av arbetstiden per dag. En föreskrift i detta hänseende torde emellertid ej böra knytas vid ett provisoriskt lönetillägg utan synes böra förbindas först med en definitiv lönereglering. Bringas avlöningsarna nu upp i ungefärlig nivå med löneregleringsförslaget, utan att tjänstgöringstiden ökas, kan vid den definitiva regleringen och eventuellt därmed förenad utsträckt arbetstid i realiteten inträda en lönesänkning, som givetvis bör undvikas. Men även enligt nu gällande avlönings- och dyrtidstilläggsbestämmelser äro ifrågavarande befattningshavare i stort sett, om man räknar efter ersättningen för tjänstgöringstimme, icke alltför oförmånligt ställda i jämförelse med motsvarande befattningshavare vid reglerade verk.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels medgiva, att för tiden den 1 juli 1924—den 30 juni 1925 må, utöver tillfällig löneförbättring, utgå ett provisoriskt lönetillägg

till ordinarie professor vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet, föreståndaren för statens institut för rasbiologi, intendent vid naturhistoriska riksmuseet samt professor vid tekniska högskolan med 900 kronor, därest vederbörande äger intill tio sådana tjänstår, som berättiga till åtnjutande av ålderstillägg, samt med 1,800 kronor, därest vederbörande äger tio eller flera dylika tjänstår, innehavarna av professurerna i praktisk teologi vid universiteten i Uppsala och Lund härvid dock undantagna;

till extra ordinarie professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala greve C. T. Mörner med 1,020 kronor och till f. d. extra ordinarie professorn i anatomi därstädes, prosektorn O. M. Ramström med 970 kronor;

till överbibliotekarie och räntmästare vid universiteten i Uppsala och Lund med 450 kronor vad angår befattningshavare vid universitetet i Uppsala och med 210 kronor vad angår befattningshavare vid universitetet i Lund, därest vederbörande äger intill tio sådana tjänstår, som berättiga till åtnjutande av ålderstillägg, samt med 1,200 kronor vad angår befattningshavare vid universitetet i Uppsala och med 1,020 kronor vad angår befattningshavare vid universitetet i Lund, därest vederbörande äger tio eller flera dylika tjänstår;

till ordinarie laborator, prosektor och observator vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet ävensom till föreståndaren för den zoologiska institutionens i Lund entomologiska avdelning med 510 kronor till dylik befattningshavare vid universitetet i Uppsala, med 300 kronor till dylik befattningshavare vid universitetet i Lund samt med 900 kronor till dylik befattningshavare vid karolinska institutet;

till professorn i arkitektur vid konsthögskolan, professor vid farmaceutiska institutet och vid Chalmers tekniska institut samt överlärare vid gymnastiska centralinstitutet med 1,020 kronor till dylik befattningshavare vid konsthögskolan, farmaceutiska institutet och gymnastiska centralinstitutet samt med 810 kronor till dylik befattningshavare vid Chalmers tekniska institut;

skolande av ifrågavarande provisoriska lönetillägg $\frac{2}{3}$ anses motsvara lön och $\frac{1}{3}$ tjänstgöringspenningar och skolande i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som må komma att utfärdas i fråga om tillfällig löneförbättring för budget-

året 1924—1925 åt viss personal inom den civila statsförvaltningen;

dels medgiva, att till f. d. extra ordinarie professorn Ramström må för tiden den 1 juli 1923—den 30 juni 1924 utgå, utöver tillfällig löneförbättring, ett tillfälligt lönetillägg med 600 kronor;

dels för nu angivna ändamål för budgetåret 1924—1925 under åttonde huvudtiteln anvisa ett *extra* förslagsanslag av 283,000 kronor;

dels ock medgiva, att till innehavare av personlig professur vid universiteten i Uppsala och Lund samt vid karolinska institutet må för tiden den 1 juli 1924—den 30 juni 1925, utöver tillfällig löneförbättring, från allmänna indragningsstaten utgå ett provisoriskt lönetillägg efter de grunder, som ovan angivits i fråga om ordinarie professor vid universiteten och karolinska institutet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall ävensom förordna, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

C. d'Albedyhll.